

Лещина Юлія Володимирівна

Національна Академія Національної гвардії України
майдан Захисників України, 3, Харків, 61000, Україна

E-mail: ivlewina@gmail.com, ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-5156-7136>

Хмелькова Ірина Володимирівна

Харківський національний університет імені В.Н.Каразіна
пл. Свободи, 4, м. Харків, 61022, Україна

ВПЛИВ ФІНАНСІВ ДОМОГОСПОДАРСТВ НА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СТАБІЛЬНОСТІ ПУБЛІЧНИХ ФІНАНСІВ

Актуальність дослідження полягає у теоретичному визначенні сутності та виокремленні складових підсистем публічних фінансів, що дало нам можливість визначити необхідність вивчення ролі фінансів домогосподарств у публічних фінансах, які мають безпосередній зв'язок з державним бюджетом, місцевими бюджетами та фондами соціального призначення. Як суб'єкт публічних фінансів, домогосподарства, за допомогою участі у формуванні та використанні публічних фінансів, можуть здійснювати вплив на стабільність цієї категорії. Аналіз доходної частини державного бюджету, на основі вагомості внесків від доходів домогосподарств та у зв'язку з їх зацікавленістю у соціальній сфері, було визначено їх публічний інтерес, який поєднує інтереси держави та приватні. У зв'язку з тим, що майже третина видатків зведеного бюджету виділяється на соціальний захист та забезпечення, а одна з підсистем публічних фінансів повністю належить недержавним соціальним фондам, було розглянуто фінансові потоки, які визначаються та гарантуються державою для усіх громадян, та уособлюють у собі публічні суспільні інтереси. Аналіз видаткової частини державного та місцевих бюджетів визначив, що найбільший інтерес викликають видатки на соціальний захист пенсіонерів та соціальний захист сім'ї, дітей та молоді, які мають безпосередній зв'язок з фінансами домогосподарств. За допомогою індикатора стабільності публічних фінансів були розглянуті статті соціального захисту, та визначено, які з напрямків можуть негативно вплинути на стійкість публічних фінансів. До напрямків, які здійснюють негативний вплив на публічні фінанси відноситься соціальний захист пенсіонерів. Отримані результати потребують подальшого вивчення у напрямках взаємозв'язку соціальної сфери з фінансами домогосподарств, що дозволить виявити інструменти впливу та регулювання у сфері публічних фінансів.

Ключові слова: публічні фінанси, фінанси домогосподарств, соціальний захист та соціальне забезпечення, пенсійне забезпечення.

JEL Classification: G 2, G 280, H 61, H 75.

Yuliia Lieshchyna

National Academy of National Guard of Ukraine
3 Sv. Zakhysnykiv Ukrayiny, Kharkiv, 61000, Ukraine

E-mail: ivlewina@gmail.com, ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-5156-7136>

Irina Khmelkova

V.N. Karazin Kharkiv National University
4 Svobody Sq., 61022, Kharkiv, Ukraine

INFLUENCE OF HOUSEHOLD FINANCE ON STABILITY OF PUBLIC FINANCES

The relevance of the study is determined by theoretical definition of the essence and specification of the components of the subsystems of public finances, which allowed us reveal the need for studying the role of household finance in public finances, which have a direct connection with the state budget, local budgets and funds of social importance. As a subject of public finance, households, through participation in the formation and use of public finance, can influence the stability of this category. Analysing profitable part of the state budget, namely stake of payments from the profits of householders in a budget, and considering their personal interest in a social sphere, it was their public interest that unites interests of the state and private is certain. Due to the fact that almost a third of the expenditures of the consolidated budget is allocated for social protection and security,

and one of the public finance subsystems is fully owned by non-state social funds, financial flows that are defined and guaranteed by the state for all citizens and personify public interests were considered. The analysis of the expenditures of the state and local budgets determined that the expenses on the social protection of pensioners and the social protection of the family, children and young people are of the greatest interest, and they are directly related to the finances of households. Using the indicator of the stability of public finances, articles on social protection were examined, and it was determined which areas could adversely affect the sustainability of public finances. Social protection of the retired people refers to the area with a negative impact on public finances. The obtained results require further studies of the relationship of the social sphere with household finance, which will make it possible to determine the instruments of influence and regulation in the sphere of public finances.

Keywords: public finance, household finance, social protection and social security, pension provision.

JEL Classification: G 2, G 280, H 61, H 75.

Ю. В. Лещина

Национальная академия Национальной гвардии Украины
площадь Защитников Украины, 3, Харьков, 61000, Украина

E-mail: ivlewina@gmail.com, ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-5156-7136>

И. В. Хмелькова

Харьковский национальный университет имени В. Н. Каразина,
пл. Свободы, 4, 61022, Харьков, Украина

ВЛИЯНИЕ ФИНАНСОВ ДОМОГОСПОДАРСТ НА ОБЕСПЕЧЕНИЕ СТАБИЛЬНОСТИ ПУБЛИЧНЫХ ФИНАНСОВ

Актуальность исследования заключается в теоретическом определении сущности и выделении составляющих подсистем публичных финансов, что дало нам возможность определить необходимость изучения роли финансов домохозяйств в публичных финансах, которые имеют непосредственную связь с государственным бюджетом, местными бюджетами и фондами социального значения. Как субъект публичных финансов, домохозяйства, посредством участия в формировании и использовании публичных финансов, могут оказывать влияние на стабильность этой категории. Проанализировав доходную часть государственного бюджета, а именно долю взносов от доходов домохозяйств в бюджет, и рассмотрев их заинтересованность в социальной сфере, был определен их публичный интерес, который объединяет интересы государства и приватные. В связи с тем, что почти треть расходов сводного бюджета выделяется на социальную защиту и обеспечение, а одна из подсистем публичных финансов полностью принадлежит негосударственным социальным фондам, были рассмотрены финансовые потоки, которые определяются и гарантируются государством для всех граждан, и олицетворяют в себе публичные общественные интересы. Анализ расходной части государственного и местных бюджетов определил, что наибольший интерес вызывают расходы на социальную защиту пенсионеров и социальной защиту семьи, детей и молодежи, имеют непосредственную связь с финансами домохозяйств. С помощью индикатора стабильности публичных финансов были рассмотрены статьи социального зашиты, и определено, какие из направлений могут негативно повлиять на устойчивость публичных финансов. К направлениями, которые оказывают негативное влияние на публичные финансы относится социальная защита пенсионеров. Полученные результаты требуют дальнейшего изучения в направлениях взаимосвязи социальной сферы с финансами домохозяйств, что позволит выявить инструменты влияния и регулирования в сфере публичных финансов.

Ключевые слова: публичные финансы, финансы домохозяйств, социальная защита и социальное обеспечение, пенсионное обеспечение.

JEL Classification: G 2, G 280, H 61, H 75.

Постановка проблеми. Поглиблення розуміння поняття «публічні фінанси» потребує виокремлення його підсистем та аналізу фінансових потоків, які з ними пов'язані. Визначення ролі фінансів домогосподарств у публічних фінансах дає можливість детальніше охарактеризувати структуру публічних фінансів та виявити напрямки, які впливають на їх стабільність.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. В попередніх працях вітчизняних та зарубіжних вчених досліджується сутність поняття «публічні фінанси», формування та регулювання складових публічних фінансів, питання публічності у суспільній та фінансовій сферах, вартісний вираз цього поняття, які і стали науково-теоретичним підґрунтям для дослідження: С. Вдовенко (Вдовенко, 2012), О. Глущенко (Глущенко, 2016), П. Годме (Paul

Marie Gaudement, 1978), В. Кравченко (Кравченко, 2013), С. Корецька (Корецька, 2011), А. Нечай (Нечай, 2004), А. Хмельков (Хмельков, 2018) та інші.

Мета статті. Мета статті – визначення роль та впливу фінансів домогосподарств у публічних фінансах, що допоможе визначити кроки для підвищення фінансової та соціальної відповідальності держави перед суспільством.

Основні результати дослідження. Розбудова ефективного державно-приватного партнерства у вітчизняному суспільстві останнім часом має спрямовуватися на досягнення якості життя, що відповідає європейським критеріям. Досягнення цих цілей та вихід на траєкторії сталого економічного розвитку неможливе без побудови ефективної системи руху фінансових потоків. Нажаль, в сучасних реаліях неможливо зовсім обійтись без підтримки держави в окремих соціально важливих напрямках, для забезпечення яких потрібно акумулювати ресурси протягом попередніх періодів. Реалізація цієї підтримки залежить від правильного визначення державою обсягу необхідних ресурсів для її функціонування, який не призведе до зайвого обтяження бюджетів усіх рівнів.

Визначення внутрішнього формотворення публічних фінансів є теоретичною основою для подальшого удосконалення, яке дозволить здійснити заходи впливу на соціально-економічний розвиток України.

Саме поняття публічних фінансів у вітчизняній літературі досі носить дискусійний характер та вивчається науковцями. Розглянемо, деякі визначення цього поняття, що надає можливість визначити складові публічних фінансів.

У визначенні структури досліджуваного поняття автор дотримується поглядів П.М.Годме (Paul Marie Gaudement, 1978), який вважав, що публічні фінанси складаються з централізованих фінансів (фінанси держави), місцевих фінансів та соціального страхування та соціальної допомоги. До централізованих фінансів відносяться бюджетні кошти країни, формування яких відбувається за рахунок надходжень від податків, державних позик та інших видів доходів, а їх витрати виконуються у централізованому порядку, включаючи дотації місцевим органам, автономним державним організаціям.

Згідно Закону України «Про відкритість використання публічних коштів» (від 11 лютого 2015 р.), крім коштів державного бюджету України, місцевих бюджетів, Пенсійного фонду та фондів загальнообов'язкового соціального страхування, до публічних фінанси України включають також кредитні ресурси, надані під державні та місцеві гарантії, кошти Нацбанку та інших держбанків, державних цільових коштів, а також кошти суб'єктів господарювання державної та комунальної власності, отримані ними від їхньої господарської діяльності.

Фінанси України (Кравченко, 2013) поділяє за їх призначенням на: публічні, приватні, неприбуткового сектора та частково міжнародні. На його погляд публічні фінанси України складаються з державних фінансів, місцевих фінансів, фінансів політичних партій, державного кредиту, податків та зборів, платежів до державних спеціальних цільових фондів, державних страхових фондів, страхових внесків за державним страхуванням.

У монографії «Проблеми правового регулювання публічних фінансів та публічних видатків» (Нечай, 2004) відзначила відмінності публічних фінансів від державних та визначила такі складові системи публічних фінансів, притаманну, на її думку, Україні: публічні фінанси держави, публічні фінанси органів місцевого самоврядування та публічні фінанси суспільного (соціального) призначення. До публічних фінансів держави відносять публічні фонди коштів держави, які складаються з суспільних відносин з приводу їх утворення, управління, розподілу та використання. До публічних фондів суспільного призначення відносять публічні фонди коштів, за рахунок яких задовольняються суспільні (соціальні) інтереси, визнані державою чи органами місцевого самоврядування, та які не є державною чи комунальною власністю.

Складові системи публічних фінансів (Вдовенко, Шульга, 2012) визначають в формі публічних фондів грошових коштів: держави; місцевого самоврядування; суспільного призначення, визнані державою або органами місцевого самоврядування незалежно від форм власності цих фондів.

Публічні фінанси (Хмельков, 2018) розглядає, як розподільчо-контрольні відносини з приводу акумулювання, розподілу і використання фондованих або нефондованих грошових коштів публічного сектору економіки.

Погоджуючись з авторами, визначення поняття складових публічних фінансів яких наведені вище, можна визначити, що до підсистем публічних фінансів відносяться три ланки,

які будуються за рахунок утворення, управління, розподілу (перерозподілу) та використання публічних фондів коштів держави, коштів місцевих бюджетів та коштів суспільного чи соціального призначення. Виходячи з цього до суб'єктів, які приймають участь при регулюванні, акумуляції, розподілі та інвестуванні публічних фінансів відносять державу, органи місцевого самоврядування, суб'єктів господарювання різних форм власності, як основних дієвих осіб. Роль та функції цих суб'єктів досить вагома у сфері публічних фінансів, що є доведеним та не підлягає сумніву. Але, з погляду на те, що при формуванні, перерозподілі та використанні державного та місцевих бюджетів, державних фондів, а також фондів суспільного призначення: Пенсійного Фонду, Фондів соціального страхування та обов'язкового державного соціального страхування від безробіття домогосподарства також приймають участь, постає необхідність аналізу їх ролі та місця у системі публічних фінансів.

Роль фінанси домогосподарств у публічних фінансах не виокремлюється з огляду на те, що ці кошти не формують окрему підсистему, якій притаманні ознаки фонду, задовольняючого публічні інтереси. В свою чергу, фінансам домогосподарств притаманна належність до приватних фінансів, а причиною виникнення такого явища як – «публічні фінанси», в будь-якій державі та суспільстві, є наявність в них публічних цілей добробуту та як наслідок необхідність пошуку коштів на їх досягнення (Хмельков, 2018). Але з огляду на те, що фінанси домогосподарств приймають активну участь у наповненні державного бюджету та місцевих бюджетів адже одним із джерел грошових надходжень до бюджетів є частина грошового потоку підприємства, яка у формі податків, зборів і платежів переходить у власність держави та територіальної громади. Інша частина грошового потоку у формі заробітної плати, дивідендів, інших видів доходів, що залишається у розпорядженні фізичних осіб, є об'єктом контролю Державної фіскальної служби України, яка може визначити загальний обсяг одержаних грошових коштів усіма громадянами України. У зв'язку з цим складова публічності притаманна й приватним фінансам лише в тій частині, яка дає змогу сформувати публічні фонди грошових коштів. На рис. 1. показана динаміка однієї з основних статей надходження Зведеного бюджету України – податку та збору на доходи фізичних осіб, який у 2017 році складає 18% від загального розміру доходів Зведеного бюджету України та 22% від загального обсягу податкових надходжень (Державна служба статистики, 2018).

Рис. 1. – Динаміка показника податку та зборів на доходи фізичних осіб

Джерело: створено автором на основі аналізу даних (Державна служба статистики України, 2018).

Перевищує цей показник лише надходження від ПДВ, що відображає вагомість вкладу фізичних осіб у розвиток публічних фінансів та необхідність врахування їх фінансових можливостей та потреб, що може мати вплив на стабільність публічних фінансів.

Формотворним вектором виникнення публічних фінансів є наявність публічних цілей та інтересів, що обумовлює об'єднання у цьому понятті різних джерел фінансових ресурсів. Повертаючись до фінансів домогосподарств, які в своїй більшості спрямовані на задоволення приватних інтересів фізичних осіб, вони також зацікавлені у споживанні суспільних благ змішаного типу, тому можна стверджувати, що приватні інтереси домогосподарств перетинаються з публічними. Розглянемо, у чому полягає суть публічного інтересу.

Український дослідник (Вінник, 2004) розглянув поняття публічних інтересів, як гармонічні та збалансовані інтереси держави, значної частини суспільства, у тому числі територіальних громад, соціальних груп, особливо найвразливіших й слабозахисчених, які потребують державної підтримки для уникнення кризових явищ у суспільстві, страйків та інших колективних форм протесту та самозахисту.

У своїх дослідженнях (Корецька, 2011) визначає публічний суспільний інтерес, як узагальнення особистих, групових інтересів, без задоволення й реалізації яких неможливо реалізувати приватні інтереси осіб, а також неможливо забезпечити цілісність, стабільність і нормальний розвиток організацій, держав, націй, соціальних прошарків і суспільств у цілому.

Бачимо, що публічний інтерес уявляє собою збалансування державних та приватних інтересів при задоволенні потреб, які мають широкий, загальносуспільний чи навіть глобальний характер.

Відповідно до Конституції України (стаття 46), держава гарантує кожному громадянину право на соціальний захист у вигляді грошової допомоги у випадках повної, часткової або тимчасової втрати працездатності, втрати годувальника, безробіття з незалежних від них обставин, а також у старості. Ця державна підтримка, як основне джерело існування, повинна забезпечувати рівень життя, не нижчий від визначеного прожиткового мінімуму. Також державою гарантується право кожного на охорону здоров'я, медичну допомогу та медичне страхування, а також право на освіту.

Відповідно до ст. 95 Конституції України зазначено, що видатки на загальносуспільні потреби, їх розмір та цільове спрямування визначається лише законом про Державний бюджет України. Тоді, за ознаками публічності, Державний бюджет і всі позабюджетні державні фонди коштів є різновидом публічних фондів та об'єктом публічних фінансів як різновиду суспільних відносин.

З наведених інтересів, які визначаються та гарантуються державою, більш пильної уваги сьогодні викликає соціальний захист, як один із основних видів публічного суспільного інтересу. Задля уникнення обставин, коли забезпечення суспільних інтересів, залишається лише декларацією, державі потрібно взяти на себе питання організації механізмів реалізації цього інтересу й визначити джерела його фінансування. Відповідно до чинного законодавства фонд соціального страхування не є органом державної влади й органом місцевого самоврядування, а є некомерційною самоврядною організацією, що не включається до Державного й місцевих бюджетів України. Кошти фонду акумулюються на рахунках Пенсійного фонду України, за рахунок обов'язкових внесків юридичних та фізичних осіб, обліком платників єдиного внеску. Пенсійний фонд займається веденням Державного реєстру загальнообов'язкового державного соціального страхування, забезпеченням збору та веденням обліку страхових коштів, контролем за повнотою та своєчасністю їх сплати. Потім ці суми розподіляються серед фондів соціального страхування.

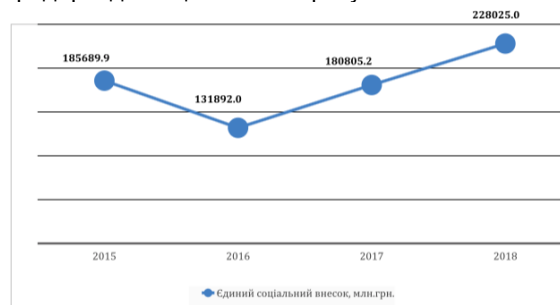

Рис. 2. – Динаміка Єдиного соціального внеску.

Джерело: створено автором на основі аналізу даних (Державна казначейська служба України, 2018).

Розмір єдиного соціального внеску, який сплачується з заробітної плати до відрахування податків, в останні роки відображає тенденцію до збільшення, з 01.01.2016 року розмір внеску складає 22%, більша частка його йде на покриття пенсійних виплат. Розмір внеску та його зв'язок із розміром заробітної плати досі залишається дискусійним питанням, яке дозволить підтримувати якісний рівень життя та робити достатні пенсійні відрахування та накопичення.

На рисунку 3 представлена динаміка видатків зведеного бюджету України за напрямками приватних суспільних інтересів.

Рис. 3. – Динаміка деяких статей видатків Зведеного бюджету України.

Джерело: створено автором на основі аналізу даних (Державна служба статистики України, 2018).

За даними таблиці можна відзначити позитивну динаміку у бік розвитку соціально орієнтованої держави. У 2017 році частка видатків на забезпечення соціального забезпечення та захисту склала 27% від загального обсягу видатків Зведеного бюджету, а освіта та охорона здоров'я – майже 17% та 10% відповідно. Тобто загальний цих видатків на задоволення суспільних інтересів складає 54% у 2017 році, у 2016 році ця сума склала 55%, що свідчить про стабільність, але не розвиток.

На підставі даних Державного комітету статистики частка видатків на соціальний захист у відсотках до ВВП в Україні у 2016 році складає 18,2%; 2015 році – 20,5%; 2014 році – 22,2% (рис.4).

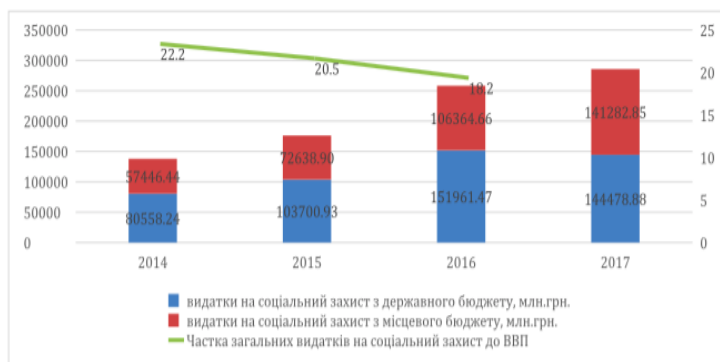

Рис. 4. – Динаміка видатків на соціальний захист.

Джерело: створено автором на основі аналізу даних (Державна казначейська служба України, 2018).

У порівнянні з країнами Європейського Союзу видатки на соціальний захист у відсотку до ВВП є середнім, що дозволяє вважати, що існують шляхи покращення цієї ситуації. Розподіл у фінансуванні видатків на соціальних захист та соціального забезпечення між державним та місцевими бюджетами протягом декількох років зберігався на рівні 58-59% – частка державного бюджету, у 2017 році їх співвідношення рівні, з яких у державному бюджеті серед видатків на соціальний захист найбільші видатки йдуть на соціальний захист пенсіонерів (92%), а у місцевих бюджетах – третя частка видатків соціального захисту припадає на соціальний захист сімей, дітей та молоді (31%). До показників соціального захисту також відзначимо, що міжбюджетні трансферти на допомогу сім'ям з дітьми у 2017 році склали 51595115,9 тис. грн., що є другою по значимості субвенцією серед трансфертів соціального значення, яку випереджує субвенція на енергоносії.

З огляду на те, що соціальний захист складає велику частку видатків та є одним з основних пунктів публічних інтересів суспільства, благами чи послугами якого користуються члени домогосподарств, розглянемо детальніше статті видатків у цій категорії у динаміці.

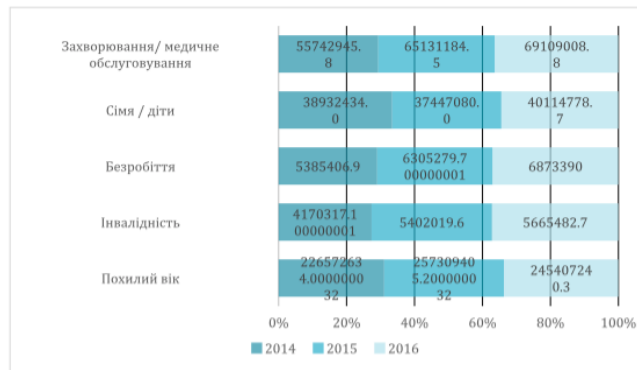

Рис. 5. – Динаміка видатків на соціальний захист за функціями в Україні.

Джерело: створено автором на основі аналізу даних (Державна служба статистики України, 2018).

За даними Державного комітету статистики найбільша частка видатків соціального захисту йде на пенсійне забезпечення, що можна обумовити достатньо великою часткою населення пенсійного віку: на підставі даних Держкомстату частка населення пенсійного віку у 2016 році складала 30% від усього населення країни. Наступні значимі категорія за кількістю видатків – медичне обслуговування та сім'я, що обумовлено великою часткою економічно активного населення. Треба відзначити, що за даними видатків на соціальний захист досить виділяються видатки на соціальний захист сімей, дітей та молоді, використання яких потребує більш детального аналізу, як суттєвих грошових коштів, які мають вплив та структуру видатків соціального значення.

Наведені вище данні охарактеризували роль фінансів домогосподарств у публічних фінансах: члени домогосподарств визначаються, як одні з головних носіїв податкового навантаження, яке є суттєвим джерелом наповнення фінансових ресурсів з одного боку, та споживачем усіх публічних суспільних інтересів з іншого. Не можна стверджувати, що роль держави чи підприємств є меншою чи більшою за роль домогосподарств, але не враховувати їх, як активного учасника при формуванні, розподілі публічних фінансів – неможливо.

Для визначення впливу на стабільність публічних фінансів з боку його складових звернемось до аналізу за схемами соціального захисту за даними 2016 року.

При дослідженні вартісного виразу публічних фінансів (Хмельков, 2018) визначив, що для визначення показника стабільності можна використовувати вартісний вираз публічних фінансів України за доходами та видатками, які в свою чергу формуються з доходної та видаткової частин зведеного бюджету України, бюджету Пенсійного фонду, Фонду соціального страхування та обов'язкового державного соціального страхування від безробіття в Україні.

$$I_{SPFI} = (R_{CB} + R_{BPF} + R_{BSIF} + R_{BFCSSIU}) - (E_{CB} + E_{BPF} + E_{BSIF} + E_{BFCSSIU}) \quad (1)$$

де: I_{SPFI} – індикатор стабільності публічних фінансів України;

R_{CB} – доходна частина Зведеного бюджету України;

R_{BPF} – доходна частина Бюджету Пенсійного фонду України;

R_{BSIF} – доходна частина бюджету Фонду соціального страхування України;

$R_{BFCSSIU}$ – доходна частина бюджету Фонду обов'язкового державного соціального страхування від безробіття України;

E_{CB} – видаткова частина Зведеного бюджету України;

E_{BPF} – видаткова частина Бюджету Пенсійного фонду України;

E_{BSIF} – видаткова частина бюджету Фонду соціального страхування України;

$E_{BFCSSIU}$ – видаткова частина бюджету Фонду обов'язкового державного соціального страхування від безробіття України.

На основі визначеного індикатора стабільності проаналізуємо стабільність джерел надходження та видатків соціального захисту.

Таблиця 1

Надходження та видатки за схемами соціального захисту у 2016 році в Україні

НАДХОДЖЕННЯ	Державний бюджет	Соціальний захист військово-службовців	Соціальний захист осіб, які постраждали внаслідок аварії на Чорнобильській АЕС	Соціальний захист працівників державного управління	Охорона здоров'я	Місцеві бюджети	Соціальний захист сімей
Соціальні внески	432,94	18 322,99		4 643,12			
Внески центрального уряду	25 498,41		5 877,80		56306,50	22 016,74	28 116,60
Інші надходження							
Усього	25 931, 3	18 322 ,99	5 877,80	4 643,12	56306,50	22 016,74	28 116,60
ВИДАТКИ							
Допомога соціального захисту	24 327, 5	18 298, 1	5 849, 4	4 634, 4	56306, 5	21 973, 7	28 083, 8
Інші видатки	145, 5	24, 9	28, 4	8,7		43, 0	32, 8
Усього	24 473, 0	18 323	5 877,8	4 643,1	56306, 5	22 016,7	28 116,6
Різниця	1658,3	0	0	0	0	0	0
НАДХОДЖЕННЯ	Компенсація житлових витрат	Соціальний захист пенсіонерів	Соціальний захист в разі тимчасової втрати працездатності	Соціальний захист в разі професійної хвороби або нещасного випадку на виробництві	Соціальний захист безробітних	Соціальні виплати роботодавців	Лікарняні каси
Соціальні внески		111 482,47	6 613,99	6 885,8	8 333,8	2 044,05	108,83
Внески центрального уряду	46 399				0,3		
Інші надходження		224,09	110,77	26,5	40,7		
Усього	46 399	111 706,6	6 724,8	6 912,3	8 374,8	2 044,05	108,83
ВИДАТКИ							
Допомога соціального захисту	46 399	198 353,6	7 462,0	6 289,3	6 881,6	2 044,0	108,83
Адміністративні затрати		2 353,6	522,4	382,9	1 253,7		
Інші видатки		1 392,2	2,1	42,3	113,6		
Усього	46 399	202 099,4	7 986,5	6 714,5	8 248,9	2 044,0	108,83
Різниця	0	-90392,8	-1261,7	197,8	125,9	0	0

Джерело: (Державна служба статистики, 2018).

За результатами розрахунків по деяким схемами є залишки: у державному бюджеті та у направленні на соціальний захист в разі професійної хвороби або нещасного випадку на виробництві та у напрямі соціального захисту безробітних відзначається профіцит. Це може бути обумовлене невеликою кількістю випадків, які компенсуються з цих напрямів, але для більше детального розуміння, потрібно провести більш поглиблений аналіз порівнявши надходження з кількістю випадків у звітний період. За напрямками соціальний захист пенсіонерів та соціальний захист в разі тимчасової втрати працездатності визначено дефіцитний залишок, що може бути обумовлено збільшенням кількості випадків, які підлягають виплаті за цими напрямками, та недостатність у цих напрямках фінансових ресурсів для забезпечення публічного соціального інтересу.

Випадки недостатності фінансових ресурсів для покриття потреб за напрямками соціальний захист пенсіонерів та соціальний захист в разі тимчасової втрати працездатності можна віднести до факторів, які впливають на стабільність публічних фінансів. Вирішення цієї проблеми можна вбачати у популяризації ведення індивідуального пенсійного накопичення та добровільного страхування, але це не зменшує обов'язків держави у забезпеченні необхідних

обов'язків з її боку. Проте, навіть у цьому напрямі потрібно зважати на фінанси домогосподарств, чи мають достатні фінансові можливості, які задовольняють їх потреби та ще дадуть змогу робити вказані накопичення.

Висновки. Публічні фінанси досить об'ємна категорія, охоплює широке коло публічних інтересів, задоволення який здійснюється за рахунок коштів публічних фондів, які формуються з коштів державного та місцевих бюджетів та фондів соціального призначення, визнані державою або органами місцевого самоврядування, незалежно від форми власності цих фондів. Аналіз доходної частини бюджетів та внесків до соціальних фондів, дає підстави виділяти серед суб'єктів публічних фінансів також домогосподарства, які приймають участь в утворенні та використанні публічних фінансів та мають вплив на їх стійкість. Вагома частка коштів публічних фінансів спрямована на соціальне забезпечення, серед яких виділяються видатки на такі напрями як соціальне пенсійне забезпечення, медичне забезпечення та соціальне забезпечення сімей, дітей та молоді. Кожний з цих напрямів видатків має суттєву залежність з фінансами домогосподарств та потребує окремого дослідження його впливу на стійкість публічних фінансів.

Література

1. Годме П. М. Финансовое право: учебник. П.М.Годме. М.: Прогресе, 1978. 430 с.
2. Про відкритість використання публічних коштів: Закон України від 11.02.2015 р. №183–VIII. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/183-19>.
3. Кравченко В.І. Фінанси України: сучасні виклики і проблеми розвитку. *Економіка та держава*. 2013. № 5. URL: www.economy.in.ua.
4. Нечай А. А. Проблеми правового регулювання публічних фінансів та публічних видатків : монографія. Чернівці : Рута, 2004. 264 с. с. 227–228.
5. Вдовенко С.М., Шульга Ю.В. Проблеми та перспективи формування сучасної системи публічних фінансів в Україні. *Науковий вісник ЧДІЕУ. Серія «Фінанси. Банківська справа»*. 2012. № 2 (14). С. 166–170.
6. Хмельков А.В. Публічні фінанси: обсяг та зміст. *Фінансово-кредитна діяльність: проблеми теорії та практики*. 2018. Т. 4 №27.
7. Державний комітет статистики. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/>.
8. Державна казначейська служба України. URL: <https://www.treasury.gov.ua/ua/>.
9. Вінник О.М. Теоретичні аспекти правового забезпечення реалізації публічних і приватних інтересів в господарських товариствах: Автореф.дис. д-ра юрид.наук: 12.00.04. Київ. Нау.ун-т ім. Т. Шевченка. К., 2004. С.5–6.
10. Корецька С.О. Аналіз категоріального апарату публічних фінансів. *Інвестиції: практика та досвід*. 2011. №19. с. 25–27.
11. Глущенко О.В. Формування фінансової архітектури забезпечення національного добробуту : монографія. Харків: ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2016. 220 с.

References

1. Gaudement P. M. (1978) Finance law. Moscow: Progress [in Russian].
2. Kabinet Ministriv Ukrainy. (n. d.) On the openness of the use of public funds: Law of Ukraine dated 02.11.2015. - No 183-VIII. Retrieved from <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/183-19> [in Ukrainian].
3. Kravchenko V.I.(2013) Finance of Ukraine: Modern Challenges and Development Problems. *Ekonomika ta derzhava. — Economy and the state*, 5. – Retrieved from www.economy.in.ua [in Ukrainian].
4. Nechaï A. A. (2004) Problems of legal regulation of public finances and public expenditures. Chernivtsi: Ruta [in Ukrainian].
5. Vdovenko S.M., Shulha Yu.V. (2012) Problems and prospects of forming a modern system of public finances in Ukraine. *Naukovyi visnyk ChDIEU. Serii «Finansy. Bankivska sprava»*. – Scientific herald CHDIEU. Series "Finance. Banking", 2 (14)[in Ukrainian].
6. Khmelkov A.V.(2018) Public finances: volume and content. *Finansovo-kredytna diialnist: problemy teorii ta praktyky – Financial and credit activity: problems of theory and practice*, T. 4 №27. [in Ukrainian].
7. Derzhavnyi komitet statystyky (n. d.) Retrieved from <http://www.ukrstat.gov.ua/> [in Ukrainian].
8. Derzhavna kaznacheiska sluzhba Ukrainy (n. d.) Retrieved from <https://www.treasury.gov.ua/ua/> [in Ukrainian].
9. Vinnyk O.M. (2004) Theoretical aspects of legal provision of realization of public and private interests in economic societies. Kyiv: Nau.un-t im.T.Shevchenko [in Ukrainian].
10. Koretska S.O. (2011) Analysis of the categorical apparatus of public finance. *Investytsii: praktyka ta dosiv*, 19 [in Ukrainian]
11. Hlushchenko, O. V. (2016). Financial architectonics of national well-being provision. Kharkiv: KhNU imeni V. N. Karazina [in Ukrainian].